

הפסוקים שצריך ללמוד
בבב"ב פ"ג

ב' ר' ר' ושמתי בתעון כי הגירבא ושכנתי בתוך גאמי יהודה: מ' ונלוו גוים רבים אל יהודה ביום ההוא והיו לי לעם ושכנתי בתוך יהודה כיהודה צבאות שלימי אלד: מ' ונחל יהודה את יהודה חלקו על ארמת הקדש וכתר עוד ביהושע: ה' הם כל פשר מפני יהודה כי נעור ממעון קדשו:

הפסוקים שצריך ללמוד
מלכות - פ"ג

ז' ועש חילום אתי הכילות ואתי העינים ואתי המורקות ויכל חילום לעשות אתי כל המלאכה אשר עשה לפניך שלמה בית יהודה:

ב' פ"ג ו' מ"א קמ"ב

ומספר נרות דוכריס ר' ושמתי ואל ס' ב' שבתות מספרין בשמי' כמלכות נרות אל שלמה פשוט כמ' בני העיר (ס' וכתב ר"ן אפי' דנרות דשלמה קדושי אפי' ערפי ל' דוכריס משום דנשמות עמדי סניא:

הפסוקים שצריך ללמוד
מלכות - פ"ג

ואף על פי דנרות שלמה קדמי והיה ברין לקרותן בשבת ראשונה כיון דנבואת זכריה היתה על חורבן בית שני שבו היה גם חנוכה קורין בה בשבת ראשונה

פ"ג א"ב כ"א

שם מאי חנוכה דמ"ר כו' עמחו כנ השמנים שביכול כו' ולא מלאו אלא פך אחד ונעשה בו נס (וע"כ שלא היה יכולין להדליק בשמן אחר שחון להיכל או לעשות שמן חדש והייט משום דכל ישראל היו עמאי מתים כמ"ש הכ"י להדיא) ולכאורה יש לחמוה כל עורח הכס זה למע דהא קי"ל טומאה הותרה בליבור והיו יכולין להדליק בשמן עמא ובשלמא למ"ד דחוייה בליבור יוחא צבא שפיר קלם משא"כ למ"ד הותרה בליבור דאפי' הדוריא לא מהדרין כדאיתא בזימא ואל"כ קשה טובא: מ' קשיא לי דמכיון שטמאו כל השמנים ולא נשאר אלא פך אחד מהיכן היה להם השמן למנחות בכל חוסי הימים

כ"א פ"ג - כ"ב

ואני מודקדק עוד יותר, על עיקר הנס הלא כמו שטמאו כל השמנים טמאו ג"כ שאר הדברים, ולא היה להם לא סולת טהור למנחות ולא יין לנסכים, ולמה לא נעשה להם גם שימצא להם מעט סולת טהור למנחה ויהיה הנס שיקריבו ממנו שמונה ימים, עדי יעשו בטהרה, וכמו כן יין לנסכים, ומדוע נעשה הנס הזה דוקא בשמן למאור.

כ"ב פ"ג - כ"ג

וכה בפרשת אמור אל הכהנים התחיל שבת ורגלים פסח עצרת דאש השנה ויום הכפורים סכות. ודבר משה את מרדכי זה אל בני ישראל וסמך ליה ויקחו אלד שמן וית זך כתיב למאור רמז לחנוכה שמן וית זך מן המובחר ואמר להעלות נר יצדק את הנרות ללמד לילה ראשונה נר אחת ואחר כך נרות. סמך שמן נרות לסוכות מה סוכות ח' ימים אף חנוכה ח' ימים. ונעטר את ההלל. וסמך אל חנוכה המזבח דבר אל אחת קח את הלויים על ידי שבט לוי יחונן כהן גדול נעשה חנוכה. ועוד סמך סוכה להעלות נר לומר ששפחת בית השואבה על ידי נר כדאמ' במס' סוכה מנורות של חמשים אמה ולא היה חצר שלא היו חואים בו לכך סמך ורחב חמשים בחמשים החצר נחשת.

הפסוקים שצריך ללמוד
מלכות - פ"ג

ח' ושמתי בתעון כי הגירבא ושכנתי בתוך גאמי יהודה: מ' ונלוו גוים רבים אל יהודה ביום ההוא והיו לי לעם ושכנתי בתוך יהודה כיהודה צבאות שלימי אלד: מ' ונחל יהודה את יהודה חלקו על ארמת הקדש וכתר עוד ביהושע: ה' הם כל פשר מפני יהודה כי נעור ממעון קדשו:

מצינו בספר חשמנאים (ב' ז'): ירחונו את חנוכה המזבח שמונה ימים ועלו בשמחת לבם עולות וזבחים לרוב ויזכרו ימים מקדם, בתגס את תן הסוכות בדלותם, בהתחבאם בהרים ובמערות כבהמות השרה, ורחונו עתה שמונה ימים אלה כימי חג הסוכות, ויקחו ערבי נחל ענפי עץ עבות יענפי הדרי וכפות תמרים רשיו הוריה לה אשר נתן להם עוד ותשועה לטהר את בית מקדשו.

הפסוקים שצריך ללמוד
מלכות - פ"ג

ד' ר' שמעון בן לקיש פתר קריא בגליות. ויהאריץ היתה תהו זה גלות בבל שנאמר (ירמיה ד כג) ראיתי את הארץ והנה תהו. ובהו זה גלות מדי (אסתר ו יד) ויבהלו להביא את המן. וחשף זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן שהיתה אומרת להם כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל. על פני תהום זה גלות ממלכת הרשעה שאין להם חקר כמו התהום,

הפסוקים שצריך ללמוד
מלכות - פ"ג

הבה נעלה עליהם, ונבטל מהם הגבית המשלשת אשר פרת להם אלהיהם: שבת, ראש-חדש ומילה.

הפסוקים שצריך ללמוד
מלכות - פ"ג

פ' רעה ויפקד פקדים עליהארץ וחמש את-ארץ מצרים בשבע שני השבע:

הפסוקים שצריך ללמוד
מלכות - פ"ג

ש' טעם שהיוונים רצו לעקור שבת חודש מילה... וצריכין אנו למדעי' מה זה היה למלכות יון הרשעה אשר עניניהם ישתו לבטל מישראל הני חלחא "שבת חודש ומילה", ומה נשתנו אלו יותר מכל המצוות. ותו דאמרו ח"ל בב"ר (ב' ר') "וחושך" זה יון שהיו אומרים כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל, ולא אשכחן שהיוונים גורו לעבוד עבודה וזה רק גורו לבטל חודש ושבת ומילה. הן אמת כי דורשי רשימות אמרו בפסוק (בראשית מ"א, ל"ד) "וחמ"ש את ארץ מצרים" ר"ת ח'ודש מ'ילה ש'בת, ובזכותם יצאו מצרים, אך לא ידענו מה היה לו ליוסף הצדיק דקפיד אהני חלת. ואפשר דמעמא, רעל ידי המילה נעשה מרכבה לשכינת, כמו שהארץ הרב מר"ם אלשיך, גם אמרו בחיקונים [תיקון כ"ד] "ושפרו בני ישראל את השבת לדורותם" [שבת ל"א, מ"ז], לדירחם, ששודה בכיול עמדם. ונבי הודש אפ"ו ר'...

[מנהדרין מ"ב ע"א] אלמלא לא זכו ישראל אלא להקבל פני אביהם שבשמים פעם אחת בתודת ריב, וגם אמרו ויל [דברים רבה ב', י"ד] דמלאכי עליון הם שואלים על קביעות התודת ומערים, וכיכול אומר להם אני ואתם נשאל לביד של משה. נמצא רשע מצוות אלו מנולחם לקבל פני שכינה ולדיות מרכבה לשכינה. וממילא רווחא מעמא דיוסף הצדיק אשר התחיל בשלש מצוות אלה וחמ"ש ארץ מצרים, כי הם עיקר גדול להיות מרכבה לשכינה, ובכוחם יצאו מצלות מצרים.

וזאת היתה עצת רשעים מלכות יון דחשבו לבטל מישראל המצוות הללו, כי בביתולם ח"ו היה מחצית ברול מפסקת בין ישראל לאבינו שבשמים, ונראה כי ח"ו אין לנו חלק באלהי ישראל, ועין יוסף צדיק הראשון להתחיל במצוות אלו, ואמרו ויל [ב"ר ע"ה, י"ב] "שור" זה יוסף, או יאמרו בגוים כתבו על קרן השור אין להם חלק וכו', כלומר אשר יסד המלך כבוד שורו משום איקרובי קרבת אליהם, עתה בטלו אותם להורות כי אין רצונם לידבק בו יתברך ח"ו.

ולחיות כל מצותם אלה, לכן בישועת ישראל נעשה ה'ים למינהו במנורה, שהרי היא ערוה שהשכינה שורה בישראל, וכמ"ש פרק במה מדליקין [שבת כ"ב ע"ב] מתוך לפרכות וכו', וכי לאורה הוא צריך, אלא עדות היא שהשכינה שורה בישראל, וכלפי מחשבת יון ח"ו להפסיק רבקות ישראל והשראת שכינה, לכן מדה כנגד מדה אתרחיש ניסא במנורה שהיא עדות שהשכינה שורה בישראל, ולכן חיקנו וכו' לנס בנרות רסו למנורה.

ויתכן לומר כפי בעלי הרמז אשר רמזו וחמ"ש את ארץ מצרים, ח'ודש מ'ילה ש"בת, אשר מראש מקדם שם פניו אליהם, ותחילת דבריו לפרעה פתח ואמר וחמ"ש את ארץ מצרים, הדברים שכלב לרמז על שלשה אלה, כי היתה הכונה שירע יוסף הצדיק כל נלגלי מקרים אלו להביאם לשעבוד מצרים, וברוח קדשו ידע את כל התלואה אשר ימצאו שם במצרים, וישראל מסוכנים גוי מקרב גוי, והצלת נפשם תלוי אם קושי השעבוד יעלה לחלום מספר ח"ל שנה, וקושי השעבוד אינו עולה אם אין לנו דין בנים, כאשר הארכנו בעניונותו במקומות אחרים.

14

פ"ג פ"ג כ"ב

מתוך לפרכות העדות יעריך *וכי לאורה הוא צריך והלא כל ארבעים שנה שהלכו בני ישראל במדבר לא הלכו אלא לאור אלא ערות הוא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל מא ערות אמר י"ב וכו' נר מערכי שנתן בה שכן כבוד תבחינה *וסמנה היה מדליק י"בה היה מסיים

15

ק"ל פ"ג פ"ג כ"ב - ז"ל

אבל באמת איכא הרבה נדרות בענין השראת השכינה דכאבות תנן שנים שעוסקין בתורה שכינה שרויה ביניהם. ובכרבות דיו ילפינן דבעשרה מתפללין שכינה שרויה ביניהם ומשנינן דבכי עשרה שכינה קדמה ואתי עיש וביבמות פ' הערל אמרינן שאין השכינה שורה על פחות משני אלפים ושני רבבות, והנה המעט דכל דבר שבקדושה אינו בפחות מעשרה הוא משום דכל בי עשרה שכינתא שריא, ואמו אנשים ממשפחות שאינן מיוחסות שאמרו עליהם שאין הקב"ה משרה שכינתו עליהן היעלה על הדעת שהם אינם מצטרפין לעשרה. וכן כגון הנדה שמבואר בוודיק פ' שמות שהביא כיצ במכתבו דנכל אתר דאזלין אדחי שכינה מקמי ובמנהדרין פ"ק אמרינן דדיין שדן שלא כדון גורם לשכינה שתתלק מישראל אטו כל הני לא מצטרפי למנין עשרה. ובעיך שיש הרבה עניני שכינתא שריא והוא מהנסתרות לה' אלקינו ית"ש וכו' כל העוסק בתורה ובמצוות לשי"ש מתקרב להשירה והרמב"ם ויל כתב שכל אדם יכול להיות כמריעה ובפי"ז מתשובה כתב על הבעל תשובה שהוא מודבק בשכינה.

16

ה"א פ"ג פ"ג פ"ג כ"ב

וכוה יתורץ מה שהקשו (ע"י טוארית סי' תרכ"ה) למה אנו עושים סוכות בחשרי, כיון שהוא נגד היקף עניי כבוד ה' ראו לעשות בניסן, כי בניסן היה תחילת היקף העננים. אבל נראה, לפי שבשעשו את העגל נסתלקו העננים ואז לא יתנו עד שהתחילו לעשות המשכן, ומשה ירד כיום

הכפורים, ובמחרת יום הכפורים ייקהל משה וצוה על מלאכת המשכן וזה היה ביי"א תשרי, וכתוב והעם הביאו עוד נדבה בבקר בבקר ב' ימיפיהדי י"ג בתשרי. וכי"ד בתשרי נמלו כל חכם לב ממשה את הוהב במנין ומשקל, ובפי"ז התחילו לעשות ואז חזרו עניי כבוד, ולכך אנו עושין סוכות בפי"ז בתשרי.

17

פ"ג פ"ג כ"ב

לכך נראה ד"יקר להם לא נעשה חלה להודיע להם חובת המקום עליהם כדאשכחן שנעשה זה הכס חמיד שלא נמלא פכול בעומר וכשתי הלחם והואיל וליחתיש להו ניסא בעיקר הענין שנגאלו נאולה שלימה מיד שגאליהם שכיו לומרם לישראל כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל וגזרו כמה שמדיות ועכשיו שנגאלו ונעשה להם נס גדול ששלטו לכך נעשה להם ג"כ נס זה בענין הכרות שהוא עדות לישראל שהשכינה שורה בהם כדדרש' נמי לענין נר מערכי חלה שלאחר מיתת שמעון הדיקן אפילו נר מערכי לפעמים היה ככה והולך לכך נעשה להם נס י"בה הענין ממש באתן הימים שהיה עת רלון להודיע נחמזו לחיבתן הראשונה כן ל"ל נכון :

18

פ"ג פ"ג כ"ב - ז"ל

א ונראה כי עיקר כוונת היונים היה, כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל, ורצו שלא תרא השכינה שורה בישראל, ובאמת באותו זמן שנעשה בית המקדש ע"י שהרי שקצו אבני מזבח ועשו בו תקיבות ע"ג, מסחמא נסתלקה השכינה משם, כי קצר המצע מהשתרע והמסכה צרה וכו', וא"א לשני רעים וכו', ובכל מקום ששורה הקליפה השכינה בודחת משם, חה דרך הקדושה להיות כמלך עלוב ונרתח מפני הקליפה, והנה היה מקום להררר מי יודע אם תחזור השכינה לשכון בבית הזה שנעשה בית ע"ג, וכמבואר בתרושי הרא"ם על הפס"ג, והקב"ה ברחמיו ורוח חסדו הראנו אות למזכה, כי עדיין חבת הקודש מכשרת הבית הזה, ושתחזור השכינה להיות שורה בבית הזה, והנה נרות המנורה הוא עדות לישראל שהשכינה שורה עמם וזה נר המערכי, וכמבואר פ"ב במה מדליקין ובפ' כל קרבנות הציבור (משום פי"ז פ"ט), על פסוק מתוך לפרכות העדות יעריך אותו אהרן וכו', וכי לאורה הוא צריך והלא כל פ' שנה שהלכו ישראל במדבר לא הלכו אלא לאור, אלא עדות הוא לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל, ומהו עדות זה נר המערכי שנתן בה שכן כבוד חברותיה וממנה היה מתחיל ובה היה מסיים, הרי שע"י דליקת הנר יתר על זמנו לפי דרך המבע, היא עדות על השראת השכינה וק"ו כאן שרלקו כל שמנות הנרות יתר על זמנו, לפי המבע וזמן מופלג כזה שנעשה נס והרליקו ממנו שמנות ימים.

וא"כ בימים הללו ראוי ליתן לב לחקן כל הדברים הנורמים לשכינה שתסתלק מישראל שזה היה כונת היונים, והנה בעוה"ז בעת הגלות אפס מקום להשראת השכינה, כי תרב בית מקדשנו, והקב"ה ברחמיו השאיר לנו שארית, וכתוב ואהיה להם למקדש מעם אלו בתי כנסיות ושם השכינה שורה, ואלו המדברים בבה"כ

אין לך מורד במלכו של עולם בהיכלו ולפינו גדול מזה, וזה מסמא אויר הקדוש דונמת היונים שמימא המובח, כי זה מעמיד צלם בהיכל, כי בכל עבודה נעשית קליפת רוח המאמא, ובעוה"ז נתפרץ הדבר מאר.

2